HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

עשרה קידושין אלא לרבנן תשעה הוו אמרי לך רבנן קידושא בתרא [א]כי פשיט בגדי קדש ולביש בגדי חול עביד ליה התם [א]ת"ר [1]ובא אהרן אל אהל מועד למה הוא בא אינו בא אלא להוציא את הכף ואת המחתה [ב](שכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר חוץ מפסוק זה מאי טעמא אמר רב חסדא גמירי [ג]חמש טבילות ועשרה קידושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום ואי כסדרן לא משכחת להו אלא שלש טבילות וששה קידושין תניא אמר ר' יהודה מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום ת"ל ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד [1]ורחץ בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועשה הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה אמר רבי מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום שנאמר [2]כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה ואומר בגדי קדש הם הוקשו כל הבגדים כולן זה לזה וחמש עבודות הן תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב כף ומחתה בבגדי לבן תמיד של בין הערבים בבגדי זהב ומנין שכל טבילה וטבילה צריכה שני קידושין ת"ל ופשט ורחץ ורחץ ולבש ר"א ברבי שמעון אומר ק"ו ומה במקום שאין טעון טבילה טעון קידוש מקום שטעון טבילה אינו דין שטעון קידוש אי מה להלן קידוש אחד אף כאן קידוש אחד ת"ל [1]ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש [ד]מה ת"ל אשר לבש כלום אדם פושט אלא מה שלבש אלא להקיש פשיטה ללבישה מה לבישה טעון קידוש אף פשיטה טעון קידוש א"ר יהודה מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום תלמוד לומר ובא אהרן אל אהל מועד ורחץ את בשרו במים במקום קדוש הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה אשכחן מבגדי לבן לבגדי זהב מבגדי זהב לבגדי לבן מנין

תנא

עשרה קידושין. לחמש טבילות: **תשעה הוו.** דחסרא ליה טבילה ראשונה חד קידוש: **אמרי לך רבנן.** קידוש עשירי החסר כאן: **קידושא בתרא.** כשגמר עבודת כל היום ופושט בגדי קודש ולובש בגדי חול: **עביד ליה התם.** כשבא לפשוט בגדי קודש דלדידן סבירא לן קידוש חד אפשיטה וחד אלבישה ולר' מאיר לא מקדש מידי שהרי אינו בא ללבוש בגדי קודש: **ובא אהרן אל אהל מועד.** נאמר אחר שגמר הקטרה ומתן דמים פר ושעיר: **למה הוא בא.** אל ההיכל הרי גמר עבודותיו אף במקרא זה לא פירש מה יעשה לשם: **אינו בא אלא להוציא כף ומחתה.** שהניח בין הבדים כדכתיב [ה] ונתן את הקטרת על האש וגו': **שכל הפרשה.** נאמרו המקראות על סדר העבודות (א) המתחלפות כסידרן בפרשה כך סדר עבודתם חוץ ממקרא זה שכתב הוצאת כף ומחתה עם עבודות הפנימיות ולא הפסיק עבודת אילו ואיל העם בנתיים והיה לו לכתוב בתחילה ויצא ועשה את עולתו וגו' ואח"כ ובא אהרן להוציא כף ומחתה ואח"כ ופשט את בגדי הבד והניחם שם ורחץ את בשרו במים ולבש את בגדיו שמונה של כל השנה ועשה המוספין ותמיד של בין הערבים: **מאי טעמא.** צריך להפסיק באילו ואיל העם בין עבודת היום להוצאת כף ומחתה: **אמר רב חסדא גמירי.** הלכה למשה מסיני: **חמש טבילות.** בו ביום: **ואי כסידרן.** של עבודות כתיב מקרא זה: **לא משכחת בהן אלא שלש טבילות.** אחת לתמיד של שחר ואחת בינו ובין עבודת היום כולה עם הוצאת כף ומחתה ואחת בין הוצאת כף ומחתה לאילו ואיל העם ועמהם המוספין ותמיד של בין הערבים לפיכך צריך להפסיק אילו ואיל העם בין עבודת היום להוצאת כף ומחתה והוצאתן תפסיק בין אילו ואיל העם לתמיד של בין הערבים הרי חמש תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב על המזבח החיצון הוצאת כף ומחתה בבגדי לבן ומוספין ותמיד של בין הערבים בבגדי זהב: **ולבש את בגדיו.** שמונה בגדים המיוחדים לו כל ימות השנה: **מעבודה לעבודה.** מעבודת פנים לעבודת חוץ וה"ה מחוץ לפנים ולקמן מסיים מילתיה וקתני חמש עבודות הוו הרי חמש טבילות: **כתונת בד קודש ילבש ורחץ במים וגו'.** הרי כשהוא משנה מעבודת התמיד להתחיל בעבודת היום שהיא פנימית כדכתיב בתריה ולקח את שני השעירים וגו' וכוליה עניינא: **ואומר בגדי קדש הם.** בתוך מקרא זה עצמו (ב) לדרוש יש לך שלש תיבות הללו שהן יתירות כולן ולקמיה מפרש מאי דרשה: **וחמש עבודות הן.** אתיא בין לרבי בין לר"י: **ת"ל ופשט ורחץ וגו'.** הך מילתא רבי קאמר לה דגמר טבילות מורחץ במים דכתיב בבגדי לבן ואייתר ליה האי קרא דר"י ודריש לה לקידושין ופשט ורחץ ורחץ ולבש הטיל הכתוב ורחץ בין ופשט ולבש ליתן רחיצה לפשיטה ורחיצה ללבישה: **מה מקום שאין טעון טבילה.** כל ימות השנה הבא לעבוד אין טעון טבילה מן התורה אלא מדברי סופרים לזכור טומאה ישנה: **טעון קידוש.** דכתיב (שמות מ) בבואם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו: **מקום שטעון טבילה.** ביוה"כ לכל חליפות בגדים: **מה לבישה טעון קידוש.** דנפקא לן מק"ו מטבילה כדאמרן ומופשט ורחץ לא דריש ר"א בר"ש שטעון קידושין דמיבעי ליה לטבילה (ג) להחליף בבגדי זהב כר' יהודה:

כפרתן

גמירי חמש טבילות וכו'. תימה לי אי הלכתא קרא למה לי לקמן וי"ל אי לאו קרא הוה אמינא חמש טבילות יטבול אפילו בזה אחר זה כולם ביחד להכי אצטריך קרא דכשהוא משנה מעבודה לעבודה עביד להו ואי לאו הלכתא הוה אמינא אינו משנה מעבודה לעבודה אלא ג' פעמים דהוו להו ג' טבילות ותו לא: **ואי כסדרן לא משכחת להו ה' טבילות.** וא"ת ומנלן דהאי קרא שלא על הסדר נאמר טפי משאר קראי דילמא קטורת דיום הכפורים שלא על הסדר נאמר ומשכחת לה ה' עבודות תמיד של שחר בבגדי זהב קטורת דיוה"כ בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן מוספין ותמיד של בין הערבים בבגדי זהב וי"ל אם איתא דלא הוה הפסק בין הוצאת כף ומחתה לעבודת היום שלפניה למה נאמר בה ובא אהרן והא התם קאי אלא ש"מ משום דאפסקה בעבודה חיצונה להכי כתב ובא וא"ת א"כ לימא משום דכתיב ובא אהרן ש"מ שלא על הסדר נאמר ומאי איצטריך רב חסדא למימר טעמא משום דגמירי ה' טבילות וי"ל דה"א גזירת הכתוב הוא שיוציא כף ומחתה לאחר גמר עבודת פנים ושוב חוזר לפנים ופושט את בגדי הבד והניחם שם ושוב יוצא ועושה אילו ואיל העם ומוספין ותמיד של בין הערבים וא"ת ואימא דהאי ובא אהרן לאו להוציא כף ומחתה אלא להפסיק בעבודת פנים ונימא ובא אהרן להקטיר קטורת או להזאת פר ושעיר ואי משום ה' טבילות נימא דמפסיק באילו ואיל העם בין קטורת להזאות אבל הוצאת כף ומחתה מנלן דעבודה היא להצריך לה טבילה בפני עצמה י"ל משום דכבר כתב בכולהו עבודות היום ובא והביא אבל הוצאת כף ומחתה לא כתיב להכי איכא למימר דבהוצאת כף ומחתה איירי:

ומה במקום שאין טעון טבילה טעון קידוש וכו'. ליכא למימר טמא ליכנס לעזרה יוכיח שטעון טבילה ואין טעון קידוש די"ל מה להתם שאינו עובד תאמר ביוה"כ שהוא רוצה לעבוד:

מה לבישה טעון קידוש אף פשיטה. ואם תאמר והא לבישה גופה בק"ו אתיא ובעיא היא בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נ:) למ"ד בתר מלמד אזלינן אי דבר הבא בק"ו חוזר ולמד בהיקש בקדשים וי"ל דהני מילי בקדשים [ס]כגון קרבנות גופייהו:

תנא

מסורת הש"ס

א) [לקמן ע:], ב) [נ"ל וכלל], ג) [לקמן עא. וש"נ] (זבחים יט:), ד) לקמן עא., ה) [ויקרא טז],

תורה אור השלם

1. וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: ויקרא טז כג

2. וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת עֹלָתוֹ וְאֶת עֹלַת הָעָם וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם: ויקרא טז כד

3. כְּתֹנֶת בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי בַד יִהְיוּ עַל בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם: ויקרא טז ד

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מה לבישה וכו' כגון קרבנות גופייהו. עי' לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה ילבש:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אינו בא כו' על סדר העבודות המתחלפות כסידרן: (ב) ד"ה ואומר בגדי קדש הם. בתוך מקרא זה עצמו יש לך שלש תיבות הללו שהן יתירות לדרוש כו' ולקמיה מפרש: (ג) ד"ה מה לבישה כו' דמיבעי ליה לטבילה כשבא להחליף מבגדי לבן לבגדי זהב כר' יהודה:

מוסף רש"י

חוץ מפסוק זה. מביאה זו, שהיא אחר עשיית עולתו ועולת העם והקטרת אמורי פר ושעיר שנעשים בחוץ בבגדי זהב וטובל ומקדש ופושטן ולובש בגדי לבן ובא אל אהל מועד להוציא את הכף ואת המחתה שהקטיר בה הקטרת לפני ולפנים (ויקרא טז כא). **ועשרה קידושין.** ידיו ורגליו מן הכיור (לעיל יט.). **בו ביום.** ביום הכפורים (שם).

תוס' ישנים

למה הוא בא. כי אין לומר שבא שם כדי לפשוט בגדיו ולהניחם לפנים, דהא ודאי מסתמא אין מצוה להניח בגדיו לפושטם לפנים, דוהניחם שם אינו משמע (שהניחם) [שיניחם] שם אלא שלא ישתמשו בהם עוד, דהא איכא נמי [מאן] דאמר שכשרין לכהן הדיוט.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ג מהלכות עבודת יוה"כ ה"ג:

רבינו חננאל

אמר רב חסדא גמירי חמש טבילות ועשרה קידושין כהן גדול טובל ומקדש בו ביום. ואם תעשה העבודות כמה דכתיבי קראי, בשחר כשיוצא לעשות תמיד של שחר [ב]בגדי זהב, צריך טבילה כמו בכל יום ויום, כדכתיב בבואם אל אהל מועד [א] ירחצו מים ולא ימותו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה לה'. הנה טובל בתמיד של שחר. בא לעשות עבודת היום בבגדי לבן, צריך טבילה אחרת, כדכתיב כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו וגו' עד בגדי קודש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם, הנה שתי טבילות. ולובש בגדי לבן ועובד כל עבודת היום. וכתיב ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבואו אל הקודש והניחם שם, ורחץ את בשרו במים במקום קדוש. הנה ג' טבילות. ולבש את בגדיו ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם וגו'. שלמה עבודת יום הכפורים בין עבודת פנים בין עבודת חוץ, אלא ובא אהרן אל אהל מועד שלא על הסדר הוא כתוב. וכך סידור הענין, תמיד של שחר בבגדי זהב. עבודת היום בבגדי לבן. אילו ואיל העם בבגדי זהב על מזבח החיצון. ואחרי כן ובא אהרן אל אהל מועד להוציא את הכף ואת המחתה בבגדי לבן. תמיד של בין הערבים והקטורת והנרות בבגדי זהב. הנה ה' עבודות. וכל המשנה מעבודה לעבודה צריך טבילה הנה ה' טבילות. ומנא לן שעל כל טבילה שני קידושין, שנאמר ופשט ורחץ, ורחץ ולבש, דרוש הרחיצה עם הפשיטה ועם הלבישה, כלומר תן רחיצה לפשיטה ותן רחיצה ללבישה. פיר' מקום שאין טעון טבילה, כגון בשעת העלאת איברים לכבש וכן מן הכבש למזבח וכיוצא בהן מן העבודות טעון קידוש ידים ורגלים וכו'.

א) הדבר צ"ע דהלא קרא בקידוש מיירי אבל בטבילה דשחרית אינו מפורש בכתוב כלל ועי' לעיל ל' דלר"י אינו אלא סרך טבילה ומדרבנן ומלוה ליישב.

תוס' ישנים

בקונטרס כדאמרינן בק"ו ללבישה טעון קידוש. ואין נראה לרבינו שמואל דדבר הלמד בק"ו אי חוזר ומלמד בהיקש איבעיא לן בפרק

ה"נ ובכל הפרשה. ולא גרסינן שבכל הפרשה. גמירי חמש טבילות כו'. לאו הכי גמירי להו דחמש [הן] דמקרא נפקא, אלא שינוי עבודות גמירי להו וממילא יש בין כל אחת ואחת טבילה, אבל בהלכה למשה מסיני (ו)לא הוזכר טבילות. מקום שטעון טבילה אינו דין שטעון קידוש. וליכא למימר דאדרבה טבילה במקום קידוש, דכיון שיש טבילה לא יצטרך קידוש, דהא טבילה אינה במים קדושים כמו קידוש שהיה במי הכיור. מה לבישה טעון קידוש כו'. פי' איזהו מקומן [זבחים נ, ב] (למה דאית) [למאן דלית] ליה לרב פפא דהתם ולא איפשיטא, אלא ה"פ מה לבישה של שחרית טעון קידוש כדאמרינן לעיל ונפיק לן מקרא דלקמן בשמעתין בבואם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו וגו'. ור"ת אומר דלאו קושיא היא דכל אותם (מרוב) [מידות] שאומר שם בתלמוד בריש איזהו מקומן אינו אלא בקדשים דוקא ולא בבגדי קדש.